

Ajánlat a városhoz mezőgazdasági ipari üzemek létesítésére.

—Több gyárat akar létesíteni Szegeden a Földbérlok Szövetkezete. —

Saját tudósítónktól.) Hétfőn délelőtt ajánlat érkezett dr. Somogyi Szilveszter polgármesterhez a Magyar Földbérlok Szövetkeztől. A budapesti vállalat több gyár alapítására tesz ajánlatot a városnak. E szerint mindenek előtt konzervgyárat és bér-szántóüzemet létesítené Szegeden. Felállít ezen kívül az ajánlat hatalmas gyárépítési programot azzal a kötelezettséggel, hogy azt — amennyiben a létesítésekhez szükséges feltételeket meg tudja teremteni — öt év alatt megvalósítja. Ezzel szemben mindegyik üzem részére 15—15 évi adó- és vámmentesítést kér, továbbá azt, hogy rezerváljon a város a Rendező-pályaudvar és a Tisza töltése között husz katasztrális hold földet, amelyből esetről-esetre akkora területet engedne át ingyenes és teljes tulajdoni joggal, amekkora az esetenként létesítendő üzemek részére szükséges.

A Magyar Földbérlok Szövetkezete — ajánlatának tanúsága szerint — virágzó mezőgazdasági ipart kíván Szegeden teremteni. Ha sikerül a városnak vele megegyezni, — aninek nem látjuk akadályát, mert támogatásul olyan dolgokat kér, amik minden gondolkodás nélkül megadhatók, — Szeged nemcsak a délvidék, hanem az egész ország mezőgazdasági iparának egyik virágzó centruma lesz. Az ajánlat azoknak a körülményeknek ismertetésével kezdődik, amelyek Szegedet alkalmassá teszik arra, hogy nagy mezőgazdasági ipari centrummá lehessen kifejekezteni, majd így folytatódik:

Minenek előtt létesítendő lenne egy *bérszántó üzem*, amely motor- és gőzüzemű szántógépekkel a környék szántási területeit hosszabb időn keresztül ellátná. Erre szükség lenne, mert az iga szántás régi idő óta sok kívánni valót hagyott hátra. Egy ilyen bérszántóüzem idővel esetleg 40—50 szántógép összpontosítását is jelenthetné, egész gyártelepet mely a gépek karbantartásával foglalkoznék és a gépeket kezelné.

Szeged városának mintegy 70.000 hold földje van. Ez magában véve oly nagy terület, hogy egy nagyszabású bérszántóüzem alapjául szolgálhat. A gépi megművelés a városnak mint tulajdonosnak elsőrendű érdeke. Tekintve azonban, hogy a földek kis részletekben vannak bérbe adva: a bérszántás a kisparcellákra elosztott művelési ágak különbözősége miatt technikailag kivihetetlen. Ha a városnak ingerenciája van a bérlok gazdálkodására, s az u. n. nyomásos gazdálkodást előírhatná olyként, hogy az egyformán termelési ágak egy-egy összefüggő nagyobb területet képeznének, ha különböző bérlok kezén vannak is, akkor a bérszántás már itt hasznosítható lenne. *Ez előnyére szolgálna a gazdáknak is, a városnak is.* Szíves figyelmébe ajánljuk ezt a körülményt. Nagyságodnak és kérjük, hogy a bérletek revíziójával ezirányban intézkedni méltóztassék.

Ha ilykép hosszabb időre szóló szerződésekkel nagyobb területeket lehetne lekötni a bérszántás céljaira, úgy alulirott cég

hajlandó lenne ilyen üzemet szervezni Szegeden.

természetesen csak fokozatosan, figyelembe véve a mai lehetőségeket, amikor a gépeknek a beszerzése józan kalkulációval csak szukcesszive és lassan történhetik meg.

Szeged környékén mindjobban fejlődik a gyümölcstermelés, Makó felé a főzeléktermelés. Ebből kiindulva Szeged alkalmas lenne egy

nagyszabású konzervgyár

felállítására, mely a gyümölcsöknek és főzelékeknek feldolgozásával foglalkoznék. A szegedi piacnak legnagyobb felvevője lenne ez a konzervgyár, amely a legmodernebb alapokon nyugvó eljárási módjával, frissen tartott és szárított főzelékekkel, gyümölcsbefőttekkel és gyümölcsizzal tekintélyes szerephez juthatna nemcsak az ország, de a külföld kereskedelmében és háztartásaiban is. Ennek a konzervgyárnak az üzemkörébe veendő lenne minden olyan cikk, ami — a hus kivételével — ma a különböző konzervgyárak üzemében megvan és odavonható. Természetesen a konzervgyár nagy üzeme magával hozná egy *a felszerelési cikkek előállítására hivatott ipartelep létesítését is mint doboz, vignetta stb. Szeszfőzde, sertéshizláló, husfeldolgozó üzemek, mind láncolatosan folynának egymásból.* Ha az első alap le van fektetve és pedig nemcsak a konjunkturából folyó keretek között, hanem szisztematikus terjeszkedéssel s a lakosság-nak mint termelőnek a nyersanyag előállítására való nevelésével.

Szándékunkban volna Szegeden *sörgyárat is létesíteni.*

Igaz ugyan, hogy a környék speciálisan nem árpatermő terület, de a város nagyszámú lakosságának, ugyszintén a közvetlen szomszédos nagy városoknak helyi fogyasztása elengedhetetlenül az árpa beszerzésének költségesebb voltát.

Kézen fekszik Szegeden

egy nagyszabású cukorgyár

felállításának lehetősége is. Ha bár talán a Szegedhez fekvő legközelebbi területek kevésbé alkalmasak a répatermelésre, de még mindig vannak meglehetősen közelfekvő óriási kiterjedésű gazdaságok, amelyek a cukorrépatermelést nem üzik, holott annak hasznosító volta ismeretes. Ilvenformán a répatermelés bevezetésével kapcsolatban a termelő gazdaságoknak anyagi részvételével a cukorgyár létesítése nemcsak a vidék új jövedelmező mezőgazdasági üzemévé jelentené, hanem a cukorgyártás üzleti jövedelmét is, részben a termelő gazdaságok élveznének, ami mellett Szeged nagy gyártelepéhez is jutna.

Alulirott cég kézséggel venné kezébe a propaganda szakszerű irányítását, amely a répatermelő gazdaságok szervezésére, ezeknek anyagi részvételére és a cukorgyár létesítésére vonatkozik s ezek sikere esetén hajlandó a gyár felállítását és üzemben tartását vállalni.

Nemcsak a szokásos állathizlálás kapcsolható össze a cukorgyárral, hanem

egy ipari szeszgyár is.

melynek életfeltétele, a cukorgyár melléktermékétől eltekintve, Szeged mezőgazdasági produktumaiban egyébként is megvan.

Mindezek a gyári üzemek szukcesszive megvalósíthatók Szegeden. A hatóságok támogatása és a polgárság érdeklődése kell hozzá, hogy a megvalósulás ne tolódjék a végtelenbe.

Alulirott Magyar Földbérlok Szövetkezete a felkarolt és a körülményekhez képest később hozzájuk kapcsolódó, mezőgazdaságra támaszkodó ipari üzemek létesítésével hajlandó foglalkozni s azokat tényleg fel is állítani fokozatosan és az esetben, ha az egyes üzemek fentartásának feltételei megteremthetők lesznek.

Evégből Délmagyarországi Mezőgazdasági Ipari Részvénytársaság cég alatt egyelőre egy millió korona alaptőkével részvénytársaságot létesít, melyből 200.000 koronát átenged lejegyzésre Szeged városának és a helyi érdeklődőknek, a többlét átveteléről maga gondoskodik. Ez az új cég *elsősorban felállítaná a főzelék és gyümölcskonzervgyárat* körülbelül egyezer vaggon évi feldolgozásra, miután ezen üzem lehetősége van meg leginkább Szegeden. Ennek létesítéséhez nyomban hozzáfogna, mihelyt csak az építkezés és berendezés kereskedői kalkuláció mellett lehetséges.

Mihelyst alulirott cég úgy látja, hogy a körülmények egyéb üzemek létesítésére is módot adnak, a fenti új cég *alaptőkéjének megfelelő felemelésével az üzemek továbbépítésére kerül a sor.*

Ezzel szemben Szeged város törvényhatósága *20 katasztrális hold területet rezervál — a Rendező-pályaudvar és a Tisza folyó töltése között már kijelölt helyen — az üzemek céljaira.*

Az alulirott cég által létesítendő felsorolt s azokkal kapcsolatos üzemek részére a törvényhatóság részéről mindegyik üzem létesítésétől kezdődőleg 15—15 évi adó- és mindennemű vámmentesség biztosítatik. A fentiek szerint rezervált ingatlanból pedig *ingyenesen teljes tulajdoni joggal szukcesszive akkora terület bocsátandó át alulirott cégnek, amekkora esetenként a mindenkor létesítendő üzemek részére szükséges.*

A „Délmagyarországi Mezőgazdasági Ipari R. T.” alapításával kapcsolatban, a mely cég a körülírt konzervgyár létesítésére feltétlen szavatosságot vállal már most: ezen cég részére a rezervált területből 5000 négyszögöl adandó át ingyenesen teljes tulajdoni joggal a gyár és kapcsolatos üzemek és épületek céljaira és egyszersmind Szeged város nagybecsű törvényhatósága határozatilag kimondja, hogy 1922. év végéig a felsorolt és hasonló üzemek létesítését mások részéről nemcsak hogy nem támogatja, hanem a lehetőség szerint meg is akadályozza. Viszont alulirott cégnek minden akcióját, a mely a tervezett üzemek létesítését célozzák, teljes erejével úgy a polgárok, mint a kormány és egyéb hatóságok előtt támogatja.

1922. év végén túl — amennyiben a létesített üzemek még fel nem használták volna — a további területrezerválás megszűnik.

A felsorolt összes üzemek céljaira szükséges és azokkal összefüggő mindennemű építkezésekre Szeged város a szükséges téglát alulirott, illetve létesítendő fenti cég részére előállítási árban rendelkezésre bocsátja. Ha alulirott a környéken akár más község határában is, de közel Szegedhez nagyobb birtokot bérlné, akár Szeged városától, akár magánosoktól s azokon mintaszerű gazdaságot létesíteni, s ezen gazdaság a szegedi polgárság mezőgazdasági szakismereteit szolgáló és a gazdák ilyirányú oktatásával is foglalkoznék: Szeged város ezen gazdaság építkezéseire is önköltségi árban adná a szükséges téglamennyiséget.

Macedóniában nincs ujság

BUDAPEST, július 9. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) **Délkeleti harc-tér: A helyzet változatlan.**

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

BERLIN, július 9. A nagy főhadiszállás jelenti: **A macedon arcvonalon a helyzet változatlan.**

LUDENDORFF, első főszállásmester.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)